

Z přátelských kruhů

LIDGERWOOD, N. D. — Čtenář redakce! Prosim, byste následující dopis otiskli ve svém listě. Dne 19. srpna zaslal jsem redakci Amerikána následující dopis: "Při návštěvě u jednoho z našich sousedů rozpředla se mezi přítomnými krajany debata o té rozrůžce, či vzpouře některých členů ve výboru Svazu Svobodářů. Nad tím projevil jsem svoji nevoli a roztrpčenost a zároveň jsem se usnesl požádati vás o otisknutí onoho útočného článku ze Spravedlnosti, čímž velmi byste se zavděčili nejen nám, ale všem čtenářům Amerikána." Na tento dopis přinesli dlouhou odpověď, ale účel dopisu obehli tím, že tvrdili, že by na to nestačila celá nedělní Svornost, kdyby měli všechno otisknouti. Na to poslal jsem jim jiný dopis a sice následujícího znění: "Přicházím zase a to proto, že Vaše odpověď nespokojila. Naší žádostí bylo, byste otiskli onen článek ze Spravedlnosti, na nějž jste čtenářům svým žalovali. Moji chybou bylo, že jsem se určitěji nevyjádřil, neboť myslel jsem, že tomu dobře porozumíte. Mohli jste vybrati kterýkoliv článek, který se vám hodil a který by byl jako ukázka na vše ostatní. Vaše namítání, že by na to celá nedělní Svornost nestačila, není postačitelé. Teprve při čtení Vaší záporné odpovědi mne napadlo, proč jste články ty neotiskovali. Když jste na články ty svým čtenářům žalovali, dávali jste tím na jevo, že považujete je za své soudce. Dobře však víte, že žádný soudce nevnese rozsudek dříve, než slyší důvody druhé strany. Mají-li si tudíž čtenáři vaši učiniti správný posudek, musí dříve znáti námitky té druhé strany. Jak je ale budou moči znáti, když nebudou ony články "Spravedlnosti" míti před sebou. K těm pak můžete nám jenom nejlépe vy dopomoci, ba je to vaší povinností. Snad nemyslíte, že vám musí čtenáři ve všem věřiti? Jaký by to byl soudce, aby odsuzoval jen na podání žaloby? Co se povídá může býti pravda, ale také nepravda. Vy, kteří potíráte slepony viru v náboženství, chcete, aby lid věřil slepě vám! To se nesrovnává se zásadou. Tedy začněte otiskovati články po článku, anebo na jednou, jak se vám to hodí. Budeme netrpělivě očekávat." — Tento druhý dopis odeslal jsem 3. září a dosud nedostal jsem naň odpovědi, ač jsem dal na jevo, že budu netrpělivě očekávat. Leč bych o všem považoval za odpověď poštovní listek, datovaný dne 5. září v Prairie du Chien, Wis., následujícího znění: "Čtený příteli! Za nějaký čas jsem tam ve vašem okolí a těším se na shledanou. S pozdravem za Amerikán Tomáš Vávra." Jest to zvláštní pozornost, které jsem se nikdy před tím netěšil. Přiznávám se, že jsem ani neočekával, že můj dopis bude uveřejněn, poněvadž to musili by býti velkomyslnými a samy usvědčiti se ze lži. Jsem odběratelem "Rozhledů", které asi kráčeji toužím číst jako "Spravedlnost". Nečetl jsem nikdy "Spravedlnost", ale jsem přesvědčen, že tyto dva časopisy si tak dalece v ničem neodporují. Je sice pravdou, že Rozhledy nesouhlasily s jednáním dra. Išky a Geringera, ale nikdy nečetl jsem tam ničeho, co by zasloužilo si takového zuření, jakého se jim dostalo se strany Svornosti a Amerikána. Shledal jsem, že Rozhledy řízeny jsou ryzími svobodáři, kdežto u Amerikána vládnou pouze sobectví. Ono je ostatně dost takových, kteří hlásí se k svobodomyšlnosti jen proto,

že jim to přináší dobrý obchod. Pan J. J. Král je autorem četných velmi pěkných knih a druhdy i sám p. Geringer jej velice oslavoval, ovšem že právem. Dále do češtiny přeložil krásné dílo Charlese Darwina, což je rovněž cenná práce. To jest práce ryzího svobodáře a té bychom si měli vážit. To jsou ti praví svobodáři a ne ti, kteří zakládají novou svobodomyšlnou víru. Rozhledy už dříve tvrdily, že farář zůstane vždycky farářem. Před chicagským ajezdem mluvilo se o tom, že kdyby všechny ty podniky, jež byly navrženy, se uskutečnily, že stálo by to aspoň \$40,000.00 ročně. Proti tomu se Rozhledy ozvaly, ponkazující na to, že právě proto zahrnuje se církevnictví, že z něho jednotlivci těžili. Svobodomyšlnost dle mého názoru bude apodívati jen na základě obětavosti, jak mravní, tak i hmotné. Jenom tak bude vždy nejlépe vidět pravé svobodáře, kteří obětují svůj čas i peníze ve prospěch té idee a ne na těch, kterým to bude chléb a málem. Pan Iška by mohl vědět, že se ponízuje, když nehledí si zaříditi samostatně svoji existenci, přičemž mohl by i na dále svobodomyšlnost propagovat. Kdyžby potom měl nějaký náhled, který by nepřišel k uznání, nemusil by se odtíti uraženým. Nynější jeho počinání dokazuje, že se chce státi mermomocí vůdce, později snad biskupem těch svobodářů, kteří budou mu věřit. Ví, že někteří moji známí, také svobodáři, po přečtení tohoto dopisu řeknou: "Blázen, kdyby si raději hleděl svého!" Těm však pravím, že považují svobodomyšlnost za svou věc a jsem si vědom, že jest mou povinností vykonati pro ni tolik, co moje poměry dovolí. Uznávám plně slova Ingersolova, který praví, že opravdu uvědomělý člověk nemohl by býti šťastným, když by věděl, že někde ve světě žijí lidé nešťastní. Dle toho je povinností jednoho každého, aby dle možnosti přispíval k tomu, aby se stávající poměry měnily k lepšímu. Ačkoliv pozorujeme tento boj o život, zdá se, že bylo by nejlépe opovrhnutí vším, hájit jen svůj vlastní život a řídit se písmem svatým, kteréž praví: oko za oko, zub za zub. Leč musím zase citovati slova Ingersolova, který praví, že nikdo není vinnen sám svých chyb, nýbrž společenských, nezdravých poměrů, v nichž byl vychován. Tu musí však sám za ty chyby pykat, neboť společnost lidská musí se zákony ohraditi proti jakémukoli nezříčenosti jednotlivců. S úctou Karel Pařízek.

LOS ANGELES, Cal. — Čtenář redakce! Přiznávám se, že jest již na čase, abych se trochu ozval, tak abych podal důkaz, že jsem ještě živ, aby mnohý nemyslel, že jsem se snad již utopil, když jsem tak blízko moře, kamž se často jezdívám koupat. Však nejezdím pouze sám, jezdí jich velmi mnoho, ba někdy není ani možno káru dostat. Není zde snad člověka, který by si odepřel ten požitek pochutati se krásou přírody a osvěžití se tělesně i duševně po celotýdenním namáhání v tom úmorném sluníčkem prohřátém vzduchu městském. Ovšem častá jízda není zrovna příjemnou, zvláště starším lidem ne, jelikož káry zde jezdí velkou rychlostí. Smutný byl by skutečně pohled, kdyby tak kára vyšinula se z kolejí. Nu, co pak zde komu záleží na pár lidských životech, vždyť jich zde zůstane ještě na tisíce. Nesmíme se všeho tak tuze báti, ono to není tak zlé. Když se zase díváme oknem na ty modravé hory a údolí na jedné straně a na druhé straně na krásné zahrady a vinice, farmy, nebo nově se zakládající městečko a u-

vidíme tu půl, přičinění a důmysl lidský, tu jest člověk zaujat tím pohledem, že nevyhází z překvapení. Potom mu třeba ani nezbyvá myslet na nějaké neštěstí. Mezitím ocitneme se na poloviční cestě a tu již ten chladný, příjemný a vonný vzduch nás upozorňuje, že se již blížíme k moři. Za chvíli pak již upíráme zrak svůj na ty ohromné vlny velkého oceánu do rážejší na břeh. První moje cesta do Long Beach, krásného to městečka, obydleného většinou bohatými lidmi. Toť se rozumí, že si tu nechají na krásu záležet, jelikož sem přijede mnoho milionářů a všude lidé z všech států Unie. Nejvíce lidí soustřeďuje se okolo koupelny, kdež rozbíjí svůj atan na písku a vyhřívají se na sluníčku. Druzí opět baví se ve vodě, oboje pohlaví je v jedné směsi. Největší radost má obecenstvo z toho, když tak z nenadání přilétne trochu větší vlna, rozleje se po břehu a ti, co sedí blízko vody, zvláště zamilované párky nevině se bavící, octnou se náhle pod vodou. Tu ten pocit nebývá moc sladký, ale spíše slaný. Nu, to nic nevadí, šaty jim za chvíli uschnou a oni tam sedí dále. Jiní opět se baví chytáním ryb, nebo ježděním po loděce, nebo tančením v sále, který stojí na sloupech a daleko do moře vyčnívá. Večer skýtá tu čarokrásný pohled na město ozáre-

né elektrickými světly a zvláště čelnější budovy a terasy přeplněny jsou žárovkami od střechy až dolů. Zdá se, že polovina je nad vodou a druhá polovina ve vodě. Na jiné straně hladiny mořské kmitají se opět světla příjíždějících neb odjíždějících parníků. Takový obraz zůstává dlouho v živé paměti. Další můj výlet byl do Benátek (Venice), kdež je taktéž všechno moderně zařízeno. Na asfaltových ulicích možno viděti samý automobil a elektrické káry. Také obrovský vlak zde jezdí, že je z něho až strach. Já měl štěstí, že jsem se mu včas uhnul, neboť kdyby byl do mne vrazil, pak by již po kolejích byl nejel. Setával z parostroje ve výšce malého člověka, dále vozu pro uhlí a asi 4 osobních vozů. Každý vůz měl asi 8 sedadel vždy pro 2 osoby, jako ve škole. Strojvedoucí, když seděl ve vlaku, byl o hlavu vyšší než komín. Cesta okružní na tomto vlaku stála 10 centů, děti 5 centů. Dále jest zde na vodě postaven altán, na němž nalézá se hudba, která má obecenstvo přivésti do veselější nálady. Člověk pobaví se tam do syta a má-li peníze, tím více. Obchody s ozdobným zbožím jsou zde poněkud v držení Japonců a mnohá jiná zařízení zavedena jsou po způsobu japonském. Tak ten čas krásně a rychle zde plyne a sotva člověk

jen trochu okřeje, už aby pomýšlel na návrat. Na zpáteční cestě nelze toho mnoho vidět, leda káru nabitou obecenstvem. A tak za malou chvíli ocitneme se zase doma a musíme se oddati obvyklému životu. Dělat musí se zde jako všude jinde a sluníčko rovněž stejně hřeje. O palivo a světlo se zde lidé nestarají, o to stará se zde Gas Co., neboť zde se vaří většinou plynem. Letní sezona zde pomalu přestává a výletníci se vrací do svých domovů. Leč opětně na sta nových výletníků sem přijíždí, aby zde strávili prázdniny. Jenže toto druhé období je poněkud deštivé. Leč při tom všechno roste a všechno se zelená. Také zde byl v minulých dnech největší světový cirkus Ringling Bros., který byl za svoje umění, namáhání, šprýmové koušky, jakož i nalepení obdivuhodných plakátů odměněn hojnou návštěvou obecenstva. Doma je všechno při starém a proto o tom psáti nebudu, poněvadž já o starých věcech nerad píšu. S přátelským pozdravem na všechny čtenáře tohoto listu Josef Štěpán.

Louis Berka,

český právník a veřejný notář,
938 N. Y. Life Bldg., Omaha.
TELEFONY:
Úřadovna, 1552. Obydli, 2565.

Severovy Rodinné léky jsou pečlivě připravovány
v moderní laboratoři zkušenými lékárníky.

ZANEDBANÝ KAŠEL a nastuzení.

Zanedbati kašel znamená pozvati si nemoc do domu. Jest to vždy velkou chybou, nechá-li se kašliti volný průchod, neboť již kašláni samo oslabuje soustavu a činí ji náchylnou k nemoci jiným a mnohem nebezpečnějším.

Zanedbaný kašel vede k zánětu průdušek, způsobuje zápal plic, pohrudnice, záduchu a konečně i souchotiny. Ovšem, sama příčina kašle musí se léčiti zvláště, ale přední nejdůležitější věcí jest vyléčiti kašel.

Severův Balsám pro plice

Jest nejvydatnějším lékem, jaký kdy byl proti kašli připraven. V něm sloučeny jsou výtečné, tišící a hojivé prostředky v přesněm správném poměru, jak se vyžaduje.

Tento balsám odstraní dráždění, utiší a zahojí rozbolavené plice a osílí dýchadla, čině tak dech pravidelným, volným a přirozeným.
Cena 25 a 50 centů.

JAK LÉČÍ KAŠEL V MISSOURI.

Pp. W. F. Severa Co. — Pánové! V případě prudkého kašle, kterým jsem dlouho trpěla, Severův Balsám pro plice přinesl mi rychlou úlevu.
V plné úctě
Barbora Červenka, Bolivar, Mo.

Na prodej ve všech lékárnách.

Lékařská porada zdarma.

Jak zabrániti neb hojiti nastuzení.

V jak mnohých a mnohých případech z pohněho nastuzení vyvine se nebezpečná nemoc, jejíž výsledkem bývá dlouhé utrpení a ještě k tomu značné úcty lékařské! Jak často zánět pohrudnic neb záškrt následuje za pouhým nastuzením a končí smrtí! Z toho vidíte, jak důležitá jest to, aby se nastuzení zastavilo IHNEDE — dle pořekadla: "Lepší malá, rychlá pomoc, nežli trapná, dlouhá nemoc."

Severovy Tabletky proti nastuzením a chřipce,

jsou-li užívány dle návodu, zastaví a léčí nastuzení ve 24 hodinách. Čtěte, co p. Peter Marichak, z Westfield, Mass., píše o tomto znamenitém prostředku:
Cena 25 centů.

Pp. W. F. Severa Co. — Pánové! Severovy Tabletky proti nastuzením a chřipce jsou skutečně drahocenným prostředkem v případě těžkého nastuzení. Maje zkušenost s nimi, mohu je co nejlépe doporučiti.
Peter Marichak, Westfield, Mass.

W. F. SEVERA Co. CEDAR RAPIDS IOWA